

Abesinija apelira na Združene države za pomoč proti Italiji

Ameriška vlada je pa odgovorila, da se ne bo vtičala v afriški konflikt. Afera z Japonsko je Ameriki še predobro v spominu. Grožnja Anglije z blokado Italije je vznemirila Mussolinija, toda italijanski diktator upa, da bo Francija na njegovi strani in Anglija bo osamljena.

WASHINGTON, D. C., 7. jul. — Ameriška vlada je včeraj poslala svojega zastopnika v Addis Ababo, da opozori vse ameriške državljanke v Abesiniji, naj tujim zapustijo deželo. Tamkaj je bilo 120 Američanov, večinoma misijonarjev.

Rim, 7. jul. — Mussolini je včeraj povedal 15.000 fašističnim vojakom v Salernu, da Italija mora iti nazaj in vojna z Abesinijo je neizogibna. "Priznajte se na proslavo velike zmagave v Afriki!" je dejal Mussolini, stoje na kanonu.

Washington, D. C., 6. jul. — Ameriška vlada je sinoči odgovorila na apel Abesinije, v katerem je slednja pozvala Washington, naj prepreči vojno med Italijo in podlagi Kellogg-Briandovega mirovnega pakta.

Državni tajnik Hull v kratkem odgovoru naglašala, da sta Italija in Abesinija, podpirajo mirotvorni pakt in iz tega razloga Amerika ne verjame, da se ta aktualno zapletli v krvavi konflikt. Poleg tega je Liga narodov vzela italijansko-abesinjski spor na rešetno in ameriška vlada upa, da bo Ligin razsojdelni sodni pakt, ki ga podpirajo vsi demokrati zadovoljiv odločilo.

Edini ameriški poskus, čigar cilj je bil uveljavljanje Kellogg-Briandovega mirovnega pakta v mednarodni krizi, se je izjalovil pred nekaj leti, ko je japonsko ladjo invalidiral Mandžurijo. Harry L. Stimson, državni tajnik v Hooverjevem kabinetu, je v kratki poveljni listi, ki je bil poslan več not Japonski, je podpisala omenjeni pakt, zahteval, da mora Tokio uveljaviti načela pakta, toda do sedaj ni ničesar. Velika Britanija, Francija in druge velesile, so podpisale pakt, se niso hoče pridružiti Stimsonovemu paktu in tako je Amerika ostala na cedilu. Posledica Stimsonove intervencije v sporu med Italijo in Japonsko je bila povzročila napetosti med Washingtonom in Tokijem.

Addis Ababa, Abesinija, 6. jul. — V desperatnem poskusu, da se izogne vojni z Italijo, vojna vlada bi lahko uničila njeno nevarnost, se je abesinska vlada obrnila na Ameriko za pomoč. Italija, da Združene države Italijo Mussolinija na spoštovanje Kellogg-Briandovega pakta, ki odlikanja vojno kot sredstvo za poravnava mednarodnih konfliktov in katerega je tudi Italija podpisala. Abesinija je odgovorila, da se bo javno mnenje obrnilo nji v prilog, če bo Ameriška obsodila Mussolinijeve metode v Afriki. V tem slučaju bo njena borba za ohranitev neodvisnosti olajšana.

Abesinjski cesar Haile Selassie je včeraj ugoden moment, ko je v Ameriki naslovil na praznik ameriške neodvisnosti. Takrat je imel že dolgo v načrtu, da bi odšel iz razloga, da bi dosegel večji vpliv v ameriški javnosti. Na večer praznika ameriške neodvisnosti je v Addis Ababi pozval v svojo palačo ameriškega poslanika, katerega je pojasnil poskuse svoje vlade, da se spor z Italijo poravnava na miren način in tako prepreči krvavi konflikt.

Uradna spomenica abesinske vlade, katero je ameriški poslanik W. P. George naslovil državni departmanto v Washingtonu, odkrito pojasnjuje razloge, zaradi katerih je ameriška vlada odločila, da se ne vtičala v afriški konflikt.

Uradna spomenica abesinske vlade, katero je ameriški poslanik W. P. George naslovil državni departmanto v Washingtonu, odkrito pojasnjuje razloge, zaradi katerih je ameriška vlada odločila, da se ne vtičala v afriški konflikt.

Uradna spomenica abesinske vlade, katero je ameriški poslanik W. P. George naslovil državni departmanto v Washingtonu, odkrito pojasnjuje razloge, zaradi katerih je ameriška vlada odločila, da se ne vtičala v afriški konflikt.

Uradna spomenica abesinske vlade, katero je ameriški poslanik W. P. George naslovil državni departmanto v Washingtonu, odkrito pojasnjuje razloge, zaradi katerih je ameriška vlada odločila, da se ne vtičala v afriški konflikt.

Uradna spomenica abesinske vlade, katero je ameriški poslanik W. P. George naslovil državni departmanto v Washingtonu, odkrito pojasnjuje razloge, zaradi katerih je ameriška vlada odločila, da se ne vtičala v afriški konflikt.

Uradna spomenica abesinske vlade, katero je ameriški poslanik W. P. George naslovil državni departmanto v Washingtonu, odkrito pojasnjuje razloge, zaradi katerih je ameriška vlada odločila, da se ne vtičala v afriški konflikt.

Domače vesti

Obisk
Chicago. — Te dni je obiskal gl. urad SNPJ Joe Kunčič, naša znana in stara korenina iz Clevelanda, kjer ima gostilno v Colliwoodu. Dne 4. julija se je Jože udeležil tudi piknika čikaške federacije SNPJ v Willow Springu, zadnjo soboto se je pa odpeljal na obisk v Milwaukee.

Rojakinja umrla
Barberton, O. — Dne 2. julija je umrla po več mesecev trajajoči bolezni v tukajšnji naselbinu dobro poznana Angela Ambrožič, roj. Noson, stara 42 let in doma od Ribnice na Dolenjskem. Bila je članica društva 48 SNPJ in samostojnega društva Domočina. Tu zapuščala moža, pet sinov, dve hčeri in dve sestri, v starem kraju pa starše, tri brate in dve sestri.

Nagla smrt v Clevelandu
Cleveland. — Zadnje dni je nagloma preminula Ana Peskar, roj. Terbanč, stara 60 let in doma iz Stare vasi pri Škocjanu na Dolenjskem. V Ameriki je bila 34 let in tu zapuščala sina in pet hčera.

Milwaukee novice
Milwaukee. — Odvetnik Math Simenc ml. si je pri nesrečnem padcu zlomil desno roko. — Jera Delopst je bila na pikniku organizacije Slovenski dom, kjer je pomagala v kuhinji, okradena za \$35. Tatu niso dobili. — Miss Florence Lipoglavšek je pravkar dovršila študije na milwauskem učiteljski, kjer je z odliko absolvirala več godbenih tečajev. — Teško je zbolela Jennie Desnikar, ki se nahaja v domači oskrbi. V bolnišnici se nahaja rojak Jos. Brence, katerega so zdravniki komaj ohranili pri življenju po napadu hudega krvnega pritiska.

V Rimu razsaja legar
Rim, 6. jul. — Epidemija legarja (tifusa) v Rimu je meseca junija povzročila 1170 primerov te bolezni in 22 oseb je umrlo.

Korak za povratek Habsburžanov

Državni svet sklenil poravnati "krivice"

Bruselj, 6. jul. — Nadvojvoda Oton, ki živi v izgnanstvu v gradu Steenockerzel, je priznal, da so v teku pogajanja za restavriranje habsburške dinastije na avstrijski prestol. V intervjuju je dejal, da se ne mara spuščati v podrobnosti pogajanj, toda v Avstrijo se bo vrnil kakor hitro bodo vse stranke odobrile njegovo vrnitev. Neka oseba, ki ima ozke stike z Otonom in avstrijskimi monarhisti, je izjavila, da bo izgnani nadvojvoda prišel v Avstrijo kakor hitro bodo razveljavljeni zakoni proti Habsburžanom. To se bo zgodilo v nekaj tednih in vzpostavitev monarhije bo sledila. Edina vplivna osebnost, ki vodi opozicijo proti takojšnji vrnitvi Habsburžanov, je knez Starhemberg, vodja "Heimwehra", fašistične armade. On hoče, da Avstrija dobi začasno regenstvo z njim na čelu, ki naj bi ugledilo pot za povratek Habsburžanov.

Dunaj, 6. jul. — Državni svet je formalno odobril redistribucijo avstrijskega bogastva, "da se poravnava krivica, ki je bila storjena Habsburžanom, ko je revolucija strmoglavila to dinastijo." Schuschniggov kabinet je že odobril zakon, da se habsburški družini vrne večina gradov, gozdov in posestev, katere je avstrijska republika konfiscirala l. 1919. Ta zakon je treba še formalno predložiti parlamentu, ki o tvori svoje zasedanje 9. julija in bo nedvomno sprejet.

Grof Coreth in drugi monarhisti, ki tvorijo državni svet, so v svojih govorih naglašali, "da je bila vladajoči dinastiji storjena silna krivica s konfiskacijo imetja in naša dolžnost je, da jo popravimo."

Mooney bo zaslišan 3. septembra

San Francisco, Calif. — Vrhovno sodišče države Californije je zaključilo, da se formalno zaslišanje o prošnji Toma Mooneyja za izpustitev iz zapora začne 3. septembra t. l.

KOMPANIJSKI GARDISTI STRELJAJO RUDARJE

Pri pobijanju stavkarjev imajo pobojniki proste roke

OBLAST NA STRANI DRUŽBE

Juneau, Alaska. — (FP) — Skoraj sto članov Alaske Mine Workers unije je bilo 24. junija postreljenih po kompanijskih gardistih in posebnih deputiranih, ko so piketirali tukajšnji slati rudnik, kjer je izbruhnila stavka pred več kot enim mesecem. Ta rudnik je drugi največji slati rudnik na svetu.

In namesto da bi policija aretirala kompanijske pobojnike, je prišla 48 stavkarjev, od katerih jih je 28 pridržala v zaporu na obtožbo izgrediv in ščuvanja k izgrediv. Tudi guvern Alaske John W. Troy je na strani družbe. Drugi dan po tem napadu na stavkarje je brzojavno vprašal predsednika Roosevelta za zvezno vojaštvo.

Vsa oblast je na strani družbe. Odvetniki so tako terorizirani v tem mestu, da neče nikdo prevzeti obrambe aretiranih rudarjev. Unija se je v sled tega obrnila na seatleško postojanko Mednarodne delavske obrambe in jo prosila, naj ji pošlje odvetnike.

Po dolgih letih je to prva važna stavka v Alaske, ker dežela pač ni industrijsko razvita. Rudarji so šli v stavko za večje plače in izboljšanje delovnih pogojev, kar je pa družba odklonila.

Nekaj dni pred napadom je kompanija vodila glasovanje in potem sporočila, da se je 1212 rudarjev izreklo za vrnitev na delo. Stavkarji pravijo, da je to velik bunk, ker so sklozi vse dan naštel le 57 oseb, ki so šle na volišče. To so bili večinoma delovodje in njih pomagali. Volilni prostor je ves dan oblegal 600 stavkarjev. Ko je rudnik zadnji dan obratoval, je v njem delalo 685 delavcev.

Piketiranje rudnika se nadaljuje kljub temu napadu kompanijskih pobojnikov. Družba niti ne skuša pričeti z obratom.

Velika Britanija posvarila Italijo

Grožnja Italije, da bo razstrelila Malto, razkačila Angleže

London, 6. jul. — Lord Strickland, bivši premier Malte, se je vrnil v London, da poroča vladi o antibritski kampanji v Italiji, ki je odmev italijansko-abesinskega konflikta.

Iz zanesljivih virov se doznavajo, da je diktator Mussolini že dal zadoščene Angliji v zvezi s poročilom v italijanskem listu "Ottobre", da bodo italijanski letalci z bombami uničili Malto, ako bo Egipt na pritisk Anglije zaprl Sueski prekop Italiji. To izjavo v italijanskem listu smatrajo v Angliji za provokacijo, ker nista ne Anglija niti Egipt uradno namignila, da imata tako akcijo v načrtu. Iz tega razloga je Velika Britanija posvarila Mussolinija, naj drži roke proč od Egipta.

Egiptski kralj, ki je živel nekaj let v izgnanstvu v Italiji, je naklonjen Mussoliniju in Italijani imajo važne pozicije v njegovi palači v Kairu. Ker se je napetost med Italijo in Anglijo povečala, je kralj odgodil odhod v svoje letovišče v Aleksandriji, ki bo prihodnji teden pozorišče "prijateljskega" obiska britskih bojnih ladij.

Britski policijski in vojaški uradniki v Egiptu in Sudanu so se odrekli početnim počitnicam in bodo ostali na svojih položajih. Politična kriza je izzvala nadaljnje komplikacije in bojazen pred novimi verskimi in pleniškimi izgredivi se je povečala.

Egiptaska armada v izjemo kraljeve straže je prežeta z nacionalizmom, kar dela Angliji velike preglavice. Londonska vlada se boji novih zapletljajev, če bodo Italijani nadaljevali s sovražno propagando. Iz tega razloga bo lord Strickland priporočil vladi, naj utrdi svoje letalske pozicije na Malti, da tako Anglija zaščiti svoje trgovske interese.

Konferenca za 'tretjo stranko'

V Chicagu je zborovalo 250 delegatov

Chicago. — V petek in soboto je bila v hotelu Morrisonova konferenca za ustanovitev "tretje stranke." Od sklicateljev med progresivnimi kongresniki sta bila navzoča le dva, Amle iz Wisconsin in Marcantonio iz New Yorka, prišlo pa je 250 delegatov, ki so zastopali razne delavske in farmerske organizacije, Ligo za neodvisno politično akcijo, Ljudsko politično zvezo v Chicagu itd. Konferenci je predsedoval Paul H. Douglas, profesor politične ekonomije na čikaški univerzi, za tajnika pa bil izvoljen Alfred Birmingham, sin bivšega republikanskega senatorja iz Connecticuta.

Zborovalci so sprejeli platformo in izvolili eksekutivni odbor, ki ima nalogo organizirati novo stranko in sklicati konvencijo, kadar pride čas za to. Gibanju za "tretjo stranko" so dali začasno ime "American Commonwealth Political Federation." Platforma poudarja, da se mora nova stranka boriti za sledeča glavna načela: produkcija za porabo in ne za profit, uposlitev vseh brezposelnih in odprava reliefa, odprava kompanijskih unij, znižanje davkov za farmerje, visoko obdavčenje kapitala, izplačilo bonusa bivšim vojakom, poddrževanje vseh naravnih zakladov, javnih naprav in bazinih industrij ter bančnega sistema, "single tax". Vse te zahteve si mora stranka priboriti z demokratičnim procesom.

Velika preizkušnja bo najbrž prišla na 14. julija, na praznik padca bastilije, ki je rezultiral v ustanovitvi francoske republike. Levičarji so za ta dan oklicali ogromne demonstracije v predmestjih Pariza in vlada je že naznanila, da jih ne bo dovolila, ker se boji, da bodo rezultirale v spopadih med levičarji in desničarji.

Zandar in dva komunisti ubita v Avstriji

Gradec, Avstrija, 6. jul. — Dva avstrijska komunisti sta včeraj v tukajšnji okolici ustrelila zandarja, ki ju je nasledlo. Oni, ki je streljal, je nato počil svojega tovariša in potem še sebe.

Ustava Wall streets. (Narisal Jerger.)

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Glaskovi iz naselbin

Ob 30 letnici Proletarca

Pittsburgh, Pa. — Ob priliki praznovanja 30 letnice tednika Proletarec, se mi spet vračajo spomini iz prošlosti, ko sem prejel na ogled prvo številko Proletarca. Majhen listič je bil mesečnik Proletarec. Ampak v njem so bili jedrnatih članki, napojeni z determinacijo, principom neodvisnosti bojevitih borcev prvakov, ki so bili polni bojevitiga duha in mladeniškega ognja. Vse to skupaj je pripomoglo učinkovito, da se pogazi tedanja reakcija.

Zavedni slovenski delavci so se začeli zbirati okrog Proletarčevih aktivnosti, začeli so se zanimati za gibanje, ki ima za svoj cilj boljše bodočnost. Udeleževali so se tudi v strokovnih, podpornih in kulturnih organizacijah. Tako se je list kmalu povečal in pričel izhajati tedensko. Vršil je svojo nalogo vestno ter zaslovel kot eden najbolje urejenih slovenskih listov v Ameriki. Ko je vojna histerija domala uničila vse delavske časopise in skrahirala soc. stranko, se je Proletarec ohranil na površju in premagal krizo.

Kdor je sledil splošnemu slovenskemu javnemu gibanju, posebno kar se tiče naprednega gibanja in SNPJ, bo rad priznal, da ima Proletarec za SNPJ precejšnje zasluge, ker je bil ves čas edini list, da je zagovarjal njene principe in smernice, ki so vseskozi delavske. Proletarec ima za seboj 30 let razrednega boja, izobraževalnega dela in pa trajne borbe za obstanek, kajti oglašil mu prinašajo malo.

Zavedni slovenski delavci v vseh naprednih naselbinah prirejajo letos alavja v počast našemu jubileju. V Syganu se je tako slavje vršilo na 30. junija, v Moon Runu pa se bo vršilo 13. in 14. julija, in sicer v Portmanovem grovu, ki je zelo prijazen in pripraven prostor za take prireditve. Ker bo spored raznoličen, se obeta velika udeležba. Mlada s. Jane Fradel iz Latroba bo menda nastopila kot govornica. Bridgevillski atletski klub Progressors bo naskočil moonrunsko fante, ki se bodo kosali za prvenstvo v baseballu. canonsburški fantje pa pravijo, da bodo zlahka odnesli balinarsko zmago z dobitkom vred. Z ples bodo igrali Bergantove hčere iz Lisbone, O.

Ker so domačega vsa društva SNPJ včlanjena v Prosvetni matič JSZ, se pričakuje velika udeležba iz vseh okoliških in oddaljenih naselbin. Pokažimo reakciji naš ponos na naše napredno delo! Kajti naše prepričanje je vzvišeno in za delavsko gibanje neomajno!

Louis Glaser.

Prikazen na dimniku!

Greensboro, Pa. — Prigibno vam pošiljam izrezke iz lista Pittsburgh Sun-Telegraph, da vidite, kako je ljudstvo še verosklo blazno in kako se pusti vleči.

Omenjeni list je prinesel sliko neke male barake z dimnikom iz gline, na katerem se je baje pojavila Kristova slika. Dotična kočja je last rojaka Josipa Strle na Collierju, šest milj od Uniontowna. Najprej so se širile govornice, da je Strle hudo pre-

klinjal in biblijo vrget v peč, narkar se je nekega lepega dne pojavila Kristova podoba na njegovem glinastem dimniku.

Ker nisem mogla verjeti, kar mi je o tem povedala sosedka, mi je prinesla časopis, v katerem je bilo priobčenih par slik dotičnega dimnika in pa gruča radovednih ljudi. Nevedni ljudje so preplašeni in mislijo, da bo konec sveta. Dimnik je sedaj vzela "pod svojo streho" katoliška cerkev na Fairchancu. Prvotno je bil dimnik s sliko obrnjen na cesto, tako da je slika lahko vsak videl zastopati. Potem so dimnik okrog obrnili, ga "zafencali" in pobirali 25c vstopnine od odraslih in 5c od otrok, ako hočejo videti "prikazen".

Sliši se, da si želijo še mnogo takih "raufnkov". Baje je dosegal ta prikazen prinesla cerkvi je lepe novce. Neki promoter, ki se seveda razume na denar in business, je ponudil Strletu \$6.0000 za "šendo" in dimnik, če hoče prodati. Za "raufnk" mu je baje ponudil samo \$1.000. Strle je odklonil.

Vsekakor je treba plačati, ako se hoče videti božjo prikazen. Župnik, kakor poročajo pittsburski listi, je dejal, da je slika na dimniku "prav prišla", kajti z vstopnino, ki jo plačujejo trume ljudstva, se bo kmalu poplačal ves cerkveni dolg. Rekel je tudi, da se njemu slika zdi podobna bolj kakšni nuni kot moškemu.

Tako jel Nevedno ljudstvo verjame v take prikazni in nosi groše, da vidi na dimniku nekaj namazanega, in cerkev je izkoristila to lepo priliko ljudske nevednosti ter pridno novčujeje nevedno in stupidnost vraževerstva.

Johanna Pečjak, 101.

Gibanje brezposelnih.—Piknik

Cleveland, O.—V nedeljo 23. junija se je vršila konvencija brezposelnih ("Workers Alliance of America") v Columbusu, O., na kateri se je organiziral eksekutivni odbor za Ohio, kateremu bodo podvrženi vsi klubi brezposelnih in okraj v Ohio. Delegatov in delegatinj je bilo 88 iz 15 okrajev države.

Konvencijo sta nagovorila Thomas Donelly, tajnik A. F. of L. za Ohio in David Lasser, predsednik Workers' Alliance of America. Donelly je v svojem govoru objubil, da bo delavska federacija v Ohio sodelovala kar bo v njeni moči pri organiziranju in tudi pri relifu brezposelnih. David Lasser je govoril za organiziranje brezposelnih ter priporočal, da mora biti v državi Ohio najmanj 250.000 članov. Nadalje je razlagal rekordno delo te organizacije napram delavskim organizacijam in priporočal močno sodelovanje z organiziranim delavstvom, da skupno pomagamo eden drugemu za interese delavskega razreda.

Nato se je izvolil odbor za resolucije in pravila in je šel takoj na delo. Medtem so poročali delegati in delegatnje o delovanju njih lokalov, posebno značilno je pa bilo poročilo stare, majhne ženske iz Yellow Springs, O. Povedala je, da ima 9 otrok in želi, da bi ta organizacija postala tako močna, da bi odpravila sedanji krivični sistem, da ne bo treba njenim otrokom strdati. Zveza malih trgovcev iz Co-

lumbusa je naznanila, da se je pridružila tej organizaciji.

Nato so se vrstile resolucije in razni predlogi. Konvencija se je izrekla za bojkot californijskega blaga, dokler se ne oprostí Tom Mooneyja iz zaporov.

Sledeče resolucije so bile sprejete: za odpravo prodajnega davka v Ohiju, za sodelovanje z organiziranim delavstvom, za zadosten relief brezposelnim, proti vzgoji militarizma v šolah in Hillquitov Workers' Rights amendment h konstituciji.

Zborovanje se je končalo ob 9:30 zvečer, nakar so se delegatje razšli. Seji je predsedoval David Sallun iz Toleda.

V nedeljo 21. julija pa se bo mo videli na pikniku soc. peyskega zbora "Zarje" in soc. kluba št. 27 na Pintarjevi farmi. Kot običajno, bo tudi letos psv. zbor skrbel za razvedrilo navzočih. Gre največ za to, da dobimo potrebna sredstva za delovanje naših skupnih koristi. Opozorjamo prijatelje in somišljenike, da si zapomnijo 21. julij!

J. Krehel.

"Čudež na dimniku"

Yukon, Pa. — Včas sem mislil, da se čudeži godijo le v Evropi, zadnje čase sem pa slišal, da se godijo tudi v Ameriki. V bližini naše naselbine pri Uniontownu se je namreč dogodil "čudež" kar čez noč, ko se je pripetilo, kakor govorijo in pišejo ter slikajo, da je Krist zrastle kar na glinastem dimniku neke pečarske kočje ali šende! To je čudež čudežev!

Nekateri pravijo, da je prej v dotični kočji živel star pečlar, ki se je nekega dne baje hudo razjezil, tako da je v kletvici vse svetniki v peč pometal. Zato, glejte, se je sedaj na dimniku tiste kočice pokazal Krist. In s to storijsko sedaj ljudi blufajo. Bajto z dimnikom in Kristom vred so zabil z deškami, tako da se od daleč ni vidi. To so naredili radi biznesa: vsaka odrasla oseba, ki hoče videti ta "čudež", mora plačati 25c vstopnine. Ljudstvo, četu-di ne verjame, vsaj v večini ne, da je v resnici Krist zrastle na glinastem dimniku, v se eno pridno znaša kvodre raketirjem v roke. Na tisoče kvodrov so že nabrali in še jih bodo, kajti še mnogo je bedakov, ki verjamejo, da se godijo čudeži.

Ne vem, kakšno vlado in oblasti imamo, ki dovoli trgovino s tako lumparijo, da kar očitno ropajo ljudstvo. Ako bi imeli pravo vlado (lokalno in ostale), ne bi pustila na tako nesramen način izvabljati denar iz siromakov. Potem seveda tudi bogovi ne bi na dimniku rastle. Toda kaj hočemo. Vladajo nam kapitalisti, ki hočejo, da se ljudstvo drži v temi, da se ga vara in zavaja. V ta namen imajo cerkve in druga sredstva, ki jim služijo, da se ohrani sedanji glupi sistem.

Delavci, naša delavska dolžnost nas kliče, da se organiziramo strokovno, gospodarsko in politično v delavskih strankah in organizacijah. Potem bomo šele lahko odpravili razna raketirstva, ki nas sedaj na nesramen način izkoriščajo. Potem tudi bogovi ne bodo več na dimnikih, kajti tudi oni ne bodo tako neumni, da se bi po dimnikih vlačili.

John Darmota.

Magnus Hirschfeld umr

V Nizzi je umrl na dan svoje 67. oblet daleč od nemške domovine, ki ga je tako slavila in še bolj razočarala, znani nemški njak Magnus Hirschfeld.

Njegovo znanstveno delo je naleteo na huji odpor zato, ker je Hirschfeld vse življenje odkrito gradil novo vedo o temeljnih problemih človekovega spolnega življenja, svojem velikem potovanju okrog sveta, več vrnil v Nemčijo, ker je slišal, kaj se pripravljajo. Po kratkem bivanju na Dunju je prišel v Brno, kjer je predsedoval v tembru 1932 petemu in zadnjemu kongresu njem ustavljene Lige za seksualno refom. Dobil je bil težko tropično malarijo, ki se tudi v Brnu še mučila in ponoči je dobil težak napad srčne angine, da so mislili, da umrl. Poslušalci na kongresu naslednjega dne med njegovim klasičnim predavanjem seksualno etnoloških problemih niso niti tili, kaj je predavatelj čez noč prestal. Ko se je boril proti številnim znanstvenim sprotnikom, tako je hotel premagati tudi jega zdravstvenega neprijatelja. Dela v zadnjega trenutka pod težo bolezni, ni se j tal, ukloniti, kajti imel je še velike načrtne bodočnost. Kljub težkim oviram je bil optimist.

Tudi Hirschfeldov oče je bil zdravstveni nik in človekoljub v pravem pomenu bes. Gotovo je imela Hirschfeldova ljubezen do veštva in njegove svobode svoj izvor in to tudi v njegovi rodbini. Rojen je bil 14. 1868 v Holbergu. Studiral je najprej fijo in primerjalno jezikoslovje v Breslau, tem pa v Strassburgu in Muenchenu med in naravoslovje. S 25 leti je bil promov v Berlinu po disertaciji o živčnih boleznih hripi. Takoj po vojaški službi je mnogo toval po Ameriki, Afriki in skoraj po evropskih državah. Po povratku iz tujine bil nekaj časa zdravnik v Charlottenburgu, se je pa zopet nastanil v Berlinu kot izpca za seksualne duševne motnje. Bilo je pr zgodovini zdravniškega sploh, da je zdrabil ta naslov. Leta 1913 je ustanovil s chom zdravniško društvo za seksualno. Po vojni je položil temelje svetovnemu za seksualno vedo v Berlinu in skoraj 15 bil njegov ravnatelj. Tu so se zbirali stveniki iz vsega sveta, da bi se sezna Hirschfeldovim delom. "Institut fuer Se wissenschaft" je postal kmalu središče nekoga proučevanja in vzgoje v zadevah sp ga življenja.

Izkušnje, ki si jih je bil pridobil Hirschfeld kot sodni izvedenec v seksualnih zadevah svojem 30-letnem delovanju, kakor tudi znanstvene nazore je izročil javnosti v nem, res edinstvenem delu "Geschlechtskunde". To delo je visoko znanstveno in strokovno, da se celo Hirschfeldovi nasprotniki žajo o njem s spoštovanjem in priznanjem. Ni mogoče naštetati vseh del umrlega učena, ki jih je nad 100, mirno pa lahko rečemo, da njegovo delo na polju seksualne vede je no važno. Hirschfeldovo znanstveno delo nje je postalo pravi mejnik v razvoju a alnega proučevanja. Ljubezen do iskrenost in usmiljenje s trpečim, to je nit, ki se je vila skozi vse življenje Magn Hirschfelda.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Jugoslovenskemu Obzoru, Milwaukee. — Ne ena kolona niti tisoč kolon demagoškega predenja puhle te ne izvele iz smole, v katero si zagazil s svojim hinavskim kisanjem ob smrti Fr. Novaka. Nasprotno: smola je gosteja in odurnejša. Ako ne verjameš, da Novak ni nikdar iskal službe ali kakšne pomoči pri Prosveti ali SNPJ — dokaži nasprotno! Dokaži, da si v pravem! Sicer je pa škoda resnih besed. Majhni, zavistni ljudje, katerih prepričanje je business, se ne brigajo za dejstva — oni tržijo s senzacijami in z opravljanjem. Po pobalinski sodbi teh ljudi je bil pokojni Novak — trpin in bedak, ker ni zahteval plačila za svoje dopise v Prosveti; če bi pa bil prejemal plačilo, bi mu isti ljudje očitali "mastne" čerke in trčili, da piše samo zato, ker je plačan. Naj je tako ali tako — njim je vseeno. Končno: če res misliš, da mora biti Prosveta ali SNPJ odgovorna za materialno eksistenco in zdravje svojih somišljenikov in članov — demonstriraj to najprej pri sebi!

Kanadska mesta v finančni stiski

Ottawa, Kanada. — Kanadska mesta, ki so si nakopala velike dolgove v zvezi z oskrbo brezposelnih, ne morejo zmagovati obveznosti in mnogim preti bankrot. To je pokazala konferenca, katere so se udeležili župani vseh večjih kanadskih mest. Na konferenci je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri zahtevajo, da federalna vlada nosi vse stroške oskrbe brezposelnih. V ta namen naj odredi dodatne davke na visoke dohodke in dedščine.

Število žrtev "četrtga" naraslo na 216

Chicago.—Kompletne poročila o nesrečah na praznik neodvisnosti 4. julija so dvignila število mrtvih po vsej Ameriki na 216. Od teh je 83 oseb umrlo pri avt-nih nezgodah na cestah, 90 je utonilo, 7 bilo ubitih od eksploziv (vsi otroci) in 36 oseb je izgubilo življenje iz drugih vzrokov. Povprečno število žrtev "slavne-ga četrtga" v zadnjih šestih letih je bilo 233. Največ mrtvih je bilo leta 1931, namreč 483.

Pet ponarejevalcev likerskih kolkov prijatih

Chicago.—Zvezni detektivi so zadnje dni aretirali petorico moških, ki so dolgo časa ponarejali likerske kolke za steklenice z alkoholno pijačo. Teh kolkov so razpečali za več ko milijon dolarjev in seveda ogoljufali vlado za davek. Kolovodje te bande—glavni med njimi je neki Max Eisen—so bivši bogati "butler-garji" za časa prohibicije.

Lecitin v jajcih

Da je kurje jajce eno najdragocenjših vil, je že davno znano. Beljakovin in ma ki jih telo skoraj popolnoma prebavi in ubi za zgradbo svojih stanic, ima dosti.

Zelo je razširjeno mnenje, da kuhanje odvzame večji del prebavnosti. To nam proglašajo slavitji fiziolog prehrane Ruben pravljico. Po njem izkorištuje zdravje vila prav tako mehka kakor trdo kuhana. Neko nazadovanje v kakovosti ne nastane kuhanju ali drugi pripravi, temveč s starostjo jaje.

V jajcih je namreč še neka snov, ki ni v korist celotnemu našemu organizmu, za našemu živčnemu sistemu. To je tako lecitin, snov, ki vsebuje fosfor in ki jo sicer v raznih drugih rastlinskih in živalskih (telečjih-možganih, mleku, grahu, kuru itd.), a nikjer ne toliko kakor v jajcih, citin ima za nas podoben pomen kakor mini. Naše telo ne more ne teh ne onega delati iz lastne moči, temveč si ga mora iz rastlin, ki ga edine lahko pridelujejo, mesa rastlinojedih živali.

V jajcih je tedaj mnogo lecitina. Laj ta razkroji že po razmeroma kratkem. Jajca, ki so starejša nego 18 dni, ga vsebuje več. Po drugih hranilnih snoveh ostane ta jajce sicer še vedno veliko vredno živilo, nima lecitina, je izgubilo snov, ki oveda množi sile naših možganov in živcev.

Trše od jekla in stekla

Z rezili iz najtrše kovine "widia" se j posrečilo vrtati, oblati in rezati steklo, z največjim časa pa so poskusili v nekaterih lavnicah z widio obdelovati tudi jekleno kaljeno steklo. Navzlic temu, da postajajo zila pri vrtanju in struženju lažja, režejo klo lahko in gladko kakor druge mehke kovine. Važen bo novi način zlasti za obdelovanje pliciranih izdelkov iz kaljenega jekla, ki morali doslej obdelovati v mehkem stanju šele potlej kaliti, pri čemer so se kaj radi šele skrivili, tako da je bilo treba delo postavi

"Kozaki nas ne bodo ustavili," je bil odgovor brezposelnih kanadskih delavcev, ko so bili informirani, da bo policija preprečila njih vkorakanje v glavno mesto.

Drobiz

Zadnji teden, na praznik neodvisnosti, je grupa "velikih patriotov", zbrana v Washingtonu, podpisala "novo izjavo neodvisnosti", katera je bila razglašena po radiu. V tej "novi izjavi" je rečeno, da so v Združenih državah najvišje plače in najvišji življenjski standard na svetu, toda te plače in ta standard je danes v veliki nevarnosti; silen val zločinstva poplavlja Ameriko in paralelno s tem valom buči val komunizma, ki grozi z uničenjem omenjenih plač, omenjenega standard in ameriške svobode. Vsi svobodniki, ki še ljubijo rdečo-belo-modro barvo, so pozvani v boj proti temu valu zločinstva in njegovemu zavezniku komunizmu.

To "izjavo" so podpisali med drugimi Theodore Roosevelt II., sin bivšega predsednika Roosevelta, Al Smith, bivši governor New Yorka in katoliški kapitalist Gene Tuney, upokojeni rokoborec in milijonar, A. P. Giannini, italijanski bankir in milijonar v San Franciscu in — last but not least — William Green, predsednik Ameriške delavske federacije.

Razne kongresne preiskave potrjujejo, da so v Ameriki res najvišje plače, ki jih prejema —predsedniki in drugi uradniki cele vrste korporacij. Te milijonske plače so bile tudi zadnja leta krize tako kolosalne, da so postale že pravi skandal. Ker pa slavni izjavci ne vidijo zločina teh plač in ostalih kolosalnih zločinov svojega finančnega, industrijskega in socialnega sistema, je njihova "bomba" padla v vodo. V domačem ameriškem jeziku je ostala "dud".

Kaj bi rekli katoliški dušni pastirji v Združenih državah, če bi prišel med nje navaden tesar, zidar ali železnikar in bi jim rekel: Bratje dušni pastirji, vi potrebujete unijo, ker pa vidim, da sami niste sposobni, da bi se organizirali, sem jaz prišel, da vas organiziram! Kaj bi rekli?

To se še ni zgodilo in najbrž se ne bo, zgodilo se pa je zadnje dni, da se je razvpiti dušni pastir Coughlin ponudil avtomobilskim delavcem v Detroitu, da jih on organizira v unijo! Coughlin je v svoji "do neba visoki logiki" in superiornosti vsekakor prepričan, da avtni delavci niso sposobni, da bi se sami organizirali in sami borili za svoje pravice. Kaj bodo pa detroitski avtni delavci zdaj rekli na to?

Abesinski cesar, ki ima tri metre dolg naslov, je zadnje dni izvedel, koliko so vredni mednarodni pakti, ki imajo zlate pečate in po cele strani krepkih podpisov najvišjih državnikov sveta. Tak pakt je slavni Kelloggov pakt, ki ga je poleg vseh drugih držav podpisal tudi Mussolini v imenu Italije in na podlagi katerega so se vse podpisane države odpovedale vojni kot "instrumentu mednarodne politike" in so se zavezale, da odslej poravnajo vse svoje mednarodne spore pred razsodiščem.

Kellogg, ako ste že pozabili, je bil državni tajnik za časa Coolidgeja in on je iniciral ta pakt v družbi francoskega zunanje ministra Brianda, ki je že mrtev. Kellogg še živi, ampak njegov pakt je mrtev. To je potrdila Rooseveltova vlada, ki je zadnji teden na apel abesinskega cesarja, da Združene države pozovejo Italijo, naj se drži Kelloggovega pakta, odgovorila — kakor se glasi uradno poročilo — da se ne briga za italijansko-abesinski spor.

Stroga nevtralnost je dobro stališče Amerike, toda kdo bo pojasnil vprašanje: Čemu je bil sprejet Kelloggov pakt? In čemu se sploh sklepajo taki pakti?

Dne 4. julija je v ozračju Amerike kar mrgolelo proklamacij in definicij neodvisnosti in svobode. Burbonci smatrajo tradicionalno ameriško neodvisnost in svobodo za svoj privilegij — in ta njihov privilegij je prevpil vse druge glasove, ker burbonci imajo monopol nad vsemi sredstvi javnega mnenja.

Neki govornik je rekel, da na vsem svetu ni dveh človekov, ki bi se sporazumela, kaj je neodvisnost in kaj je svoboda. Zaključil je, da svoboda je beseda. To je vse. Samo beseda!

Mi ne gremo v abstraktnosti. Dobro tudi vemo, da absolutne svobode ni nikjer. Rečemo samo toliko, da dva človeka, ki sta enako tepe-na, enako izkoriščana in enako odirana, se bosta kmalu sporazumela, kakšna svoboda je njima potrebna, samo če se jima — in tu je zajec v grmu — posveti v glavi ta potreba. To je vse. Svoboda je beseda ni, če ni — zavesti v glavi. Ta je glavna!

VESTOPETDESET ARETACIJE V KOPRU IN OKOLICI.

80 letni starci v zaporu

Trst, 18. junija 1935. — Kot se poročilo, so na binškostrno...

Teden pred binškostrnim praznikom...

Med drugimi so odvedli in prinesli...

Aretacije so se izvršile kot je dosedaj znano...

Aretacije so se vršile razmeroma precej mirno...

Aretiranci niti drugi, niso zakaj se prav za prav vršilo postopanje...

Na meji ustreljen Rakek, 10. jun. — V postojnski bolnišnici...

Trst, junija 1935. — Po poročilih italijanskih listov...

malu opotekel, potem pa obležal krvavec...

Nesrečnega obstreljenca so hitro spravili v postojnsko bolnišnico...

Upori italijanskega vojaštva potrjeni od angleških in francoskih listov

Ljubljana, 18. jun. — V zadnjem času smo večkrat poročali o uporih vojaštva...

Naše ljudstvo na deželi je na vse to čim dalje bolj ogorčeno...

Čerkev spremljena v fašistično kasarno

Postojna, junija. — Na Planinski gori nasproti Planine stoji precej znana romarska cerkev...

Mesec dni v zaporu po nedolžnem

Trst, junija 1935. — Iz Gržon pri Kopru poročajo, da je bil v Smarjah aretirani mladenič...

Zopet 200 delavcev iz Trsta odšlo v Afriko

Trst, 18. junija 1935. — Pred kratkim, kot smo poročali, je velika potniška ladja "Saturnia"...

Abesinija apelira na Združene države za pomoč proti Italiji

(Nadaljevanje s 1. strani.) voj konflikta med Italijo in Abesinijo.

Abesinija je iz poročila predstavnik Anglije A. Edena, ki ga je nedavno predložil parlamentu...

Rim, 6. jul. — Poročila iz Londona, da namerava britski kabinet pridobiti evropske države za ekonomsko blokado Italije...

Italija je že podzvela korake, da zavaruje svoje interese v alučaju razglasa blokade.

Francoski poslanik v Rimu sicer sodeluje v poskusih za preprečitev vojne med Italijo in Abesinijo...

London, 6. jul. — Razkačeni konservativci in liberali v parlamentu so ostro kritizirali M. MacDonalda...

Anglija odstopi Abesiniji kos britske Somalije, če bo afriško cesarstvo obratno pristalo na teritorialne in ekonomske koncesije...

Scheveningen, Holandska, 6. jul. — Kakor vse kaže, je Mussolini silno zainteresiran v preiskavo arbitražne komisije...

Roosevelt podpisal Wagnerjev zakon

Njegovo upanje je "industrijski mir"

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je zadnji petek podpisal novi Wagnerjev zakon, ki določa stalno razsodišče za spore med delavci in delodajalci.

Coughlin mora ponovno spreminiti obtožnico

Chicago. — Sodnik Kelly je zadnji petek že drugič zavrzel obtožnico detroitskega župnika Coughlina...

Nad tisoč stavk v fiskalnem letu

Perkinsova objavila poročilo o sporih

Washington, D. C. — Frances Perkins, tajnica delavskega departmanta, je pravkar predložila kongresu poročilo o industrijskih sporih...

Delavska tajnica omenja v svojem poročilu "dve ali tri večje in važnejše stavke..."

Sovjeti zgrade 16 letal tipa Maksim Gorki

Moskva, 6. jul. — Sovjetska vlada je odredila gradnjo novih šestnajstih letal, ki bodo tako velika kot je bilo letalo Maksim Gorki...

Einstein raztegnil svojo teorijo o vsemirju

New York. — Dr. Albert Einstein, ki se zdaj stalno nahaja v Združenih državah...

Nov poskus za organiziranje delavske stranke v Chicagu

Chicago. — Nekateri unijaki voditelji so pričeli s gibanjem za organiziranje lokalne delavske stranke...

Ameriški učitelji za akademično svobodo

Denver, Colo. — Organizacija ameriških učiteljev in voditeljev učnih zavodov...

Rush D. Holt iz West Virginije, najmlajši član zveznega senata.

UCITELJSKA KONVENCIJA PROTI HEARSTU

Cleveland. — Konvencija Ameriške učiteljske federacije, ki se bo tukaj otvorila 25. avgusta...

Tacomčanje proti obsednemu stanju

Tacoma, Wash. — (FP) — Razen lesnih baronov je vse tukajšnje prebivalstvo proti obsednemu stanju...

Poveljniki milice je prepovedal vse seje in shode stavkarjev.

Nekaj pa je, kar se "openaparjem" z gospodarjem vred ne ni posrečilo...

Proti obsednemu stanju je protestiral tudi kovinarski svet v Bremertonu...

Prevozila milijon milij z avtom

McGregor, Iowa. — Eva Jordan, ki prevaža bolnike iz različnih krajev države...

Državni relifni direktorji, ki so prišli v Washington na konferenco, katero je sklical H. Hopkins (na sredi), načelnik federalne relifne administracije.

MATI

Maksim Gorki: SOCIALEN ROMAN

— Očeta nimam.
 — Umrl je, kajne . . .
 — Ne, še živi! — je nemirno odgovorila Saša in nekaj trmastega, svojeglavnega je zavnelo v njenem glasu in se pojavilo na njenem obrazu — Graščak je, zdaj deželni glavar, pa ropa kmete . . . in jih bije.
 — Tako? — je odgovoril Sizov ves iz sebe; molčal je nekaj hipov in dejal stopajoč poleg dekleta, ogledujoč ga od strani!
 — Mati, zbogom! Na levo krenem . . . Obišči me kdaj, da se pomeniva kaj pri čaju . . . Na svidenje, gospodična . . . stroga ste z očetom . . . Pa to je vaša reč . . .
 — Če bi bil vaš sin — potepuh, ljudem nevaren, vam sovražen — kaj bi rekli? — je zavpila Sofja strastno.
 — No . . . rekli bi! — je dejal obotavljaje se starec.
 — Pravičnost vam je torej dražja od sina . . . in meni je dražja od očeta . . .
 Sizov se je nasmehnil, zmajal z glavo in vzdihnil:
 — No-no! Dobro ste pogodili! Še starce uženete v kozji rog . . . vne me mnogo v vas! . . . Zbogom, vsega dobrega vam želim . . . A z ljudmi bodite milejši, a? Bog z vami . . . Zbogom Nilovna Če vidiš Pavla, reci mu, da sem poslušal njegov govor. Vse ni bilo razumljivo . . . nekaj je bilo celo strašno, ampak resnično, le povej!
 Snel je čepico in zavil na vogalu ulice.
 — Pošten človek je! — je pripomnila Saša spreminjaj ga s smehljajočim pogledom svojih velikih oči.
 Materi se je zdelo, da je danes njen obraz večji in dobrohotnejši kakor po navadi.
 Doma sta sedli na zofa, stisnili se druga k drugi, in mati je oddahnila si zopet začela o potovanju Saše k Pavlu. Zamišljeno privzdignilsi goste obrvi je dekle gledalo v daljavo z velikimi sanjavimi očmi; po njenem bledem obrazu se je razlilo mirno razmišljanje.
 — Kadar dobite otroke, se preselim k vama za gospodinjico. In nič slabše nam ne bo tam kot tu . . . Delo Pavel že dobi, njegove roke so zlata vredne . . .
 Saša se je vprašujoče ozrla na mater in dejala:
 — Ali nečete takoj za njim?
 Mati je vzdihnila:
 — Čemu naj bom? Le oviram ga v slučaju bega . . . in tudi zadovoljen ne bi bil . . . Saša je pokimala z glavo.
 — Ne bi bil . . .
 — Poleg tega pa imam dela tukaj! — je dostavila mati z lehnim ponosom.
 — Da! — je zamišljeno odgovorila Saša. — To je lepo . . .
 Naenkrat je zatrepetala, kakor da bi vrgla težko bruno s sebe in je dejala preprosto in potihno:
 — Tam ne ostane. Uide . . .
 — A kaj vi? . . . In otroci? . . .
 — Ne vem. To že uvidiva tam. Z menoj mu ne bo treba računati, ne bom ga ovirala. On bo svoboden, jaz njegova — sodružica . . . Teško mi bo slovo od njega, vem, ampak naravno je, zato prenesem . . . Ne bom ga ovirala, ne.
 Mati je čutila, da je Saša sposobna, da dela po besedah; zasmilila se ji je dekle. Objela jo je in dejala:
 — Draga moja, težko vam bo!
 Saša se je mehko nasmehnila in se stisnila k njej z vsem telesom. Njen glas je zvenel tiho, a krepko in na obrazu se je pojavila rdečica.

— Dotlej je še daleč . . . ali ne verjamete na žrtve . . . Vem, kaj delam, vem, kaj smem pričakovati . . . srečna bom, če mu bo dobro z menoj. Moja naloga, moja želja je, da pomnožim njegovo energijo, da mu dam toliko sreče, kolikor le morem! Močno ga ljubim . . . in tudi on mene — vem! Izmenjavala si bova čustva, drug drugega obogativa in se ločiva kot prijatelja, če bo treba . . .
 Vsa srečna se je mati zasmejala in izpregovorila počasi:
 — K vama pridem . . . morda pošljejo tudi mene tja . . .
 In dolgo sta obe molčali, se tesno stiskali druga k drugi in premišljali o ljubenem človeku. Tiho je bilo, sladko-tožno in toplo.
 Potem se je pojavil Nikolaj, ves utrujen, in odlagajoč obleko dejal urno:
 — No, Sašenka, le brž izginite, dokler ste celi! Za menoj teka od jutra dva vohuna, tako odkrito-skrito, da vsa stvar diši po aretaciji . . . Slutim . . . Nekaj se je zgodilo . . . Da, tu je Pavlov govor, ki se natise . . . Nesite ga ljudmi, in jo prosite, da ga hitro napravi . . . Pavel je govoril imenitno, Nilovna! . . . Varnost se pred vohuni, Saša . . . Čakajte, skrite se te papirje . . . Dajte jih morda Ivanu . . .
 Govorec si je krepko mel premrazene roke, potem je stopil k mizi, začel naglo odpirati predale in pobirati razne papirje iz njih: nekaj jih je potrgal, druge je deval na stran.
 — Ni še dolgo, ko sem vse pospravil, a koliko se je zopet nabralo te ropotije . . . vruga! Nilovna, tudi za vas bo nemara boljše če ne prenočite doma? Prisojstvovati tej muziki je dolgočasno dovolj, pa vas lahko zapro . . . a vi bodete morali hoditi naokolo s Pavlovim govorom . . .
 — A kaj bodo orožniki z menoj? — je dejala mati. — Morda pa se sploh motite . . .
 Nikolaj je z zapetjem zastrl oči in dejal uverjeno:
 — Nekaj voham . . . In pa Ljudmila bi lahko pomagali, a? Le izogibajte se izkušnjam . . .
 Priložnost, da pomaga pri natisku Pavlova govora, ji je bila prijetna in je odgovorila:
 — Če je tako, pa pojdem . . . A bojim se ne . . .
 V lastno presenečenje je dejala uverjeno, a potihno:
 — Zdaj se ne bojim ničesar več . . . hvala Bogu! Sedaj vem že . . .
 To, kar je vedela, je sprožilo na njenem obrazu zadovoljen smeh.
 — Čudno! — je vzklil Nikolaj, ne da bi jo pogledal. — Torej, povejte mi, kje je moj kovčeg in moje perilo . . . Vse te ste vzele v svoje roke in jaz ne razpolagam več s svojo osebno lastnino . . . Na vse se pripravim, to jih neprijetno razočara . . .
 Saša je v peči molče sežigala kosce papirja in, ko so dogoreli, je skrbno zmešala pepel.
 — Saša pojdit! — je rekel Nikolaj in ji dal roko. — Na svidenje! Ne pozabite na knjige, če izide kaj novega, zanimivega . . . Na svidenje, draga sodružica! Bodite opreznjša!
 — Mislite, da vas pripro za dolgo? — je vprašala Saša.
 Vrag vedi! Verjetno je, da se nekaj kuha zoper mene . . . Nilovna, ali pojdet skupaj? Dve je težje zasledovati . . . kajne?
 — Pojdem! — je odgovorila mati. — Takoj se oblečem . . . Pozorno je opazovala Nikolaja, a razen skrbi, ki je zastirala njegov navaden blag in mehak izraz v obrazu, ni opazila ničesar.

(Dalje prihodnj.)

Deklica se smehlja

Napisal Georges Barbarin
 Gospodična Sissy je bila sirota brez staršev in ni veljala za lepotic. Imela je samo lepe zobe, valovite plave lase in velike sinje oči.
 Čeprav je bila že v pet in dvajsetem letu, je ni še nikdo zasnubil; nekaj ji je manjkalo, menda tisto, kar moške privlačuje kakor luč ob večerih metulje.
 Simpatija je kakor limanica, ki te zadrži, čeprav se je le lahno in mimogrede dotakneš. Splošnovanje je pa kakor loščilo, ki zdraneč od njem.
 Gospodična Sissy se sicer ni mogla pritoževati nad usodo. Stanovala je v čedni sobici in je imela prav sijajno službo. Že četrta leta je bila blagajničarka v hotelu "Metropolis".
 Sredi velikega hotelskega predsobja je sedela v lični stekleni kletki. Vsakdo jo je lahko opazoval od vseh strani.
 Morda je bilo prav to krivo, da je ni nihče prav ogledal, vsaj tako ne, kakor bi si bila ona želela.
 Blagajničarko je potreboval vsakdo; gospodične Sissy nihče. "Račun za sobo 32!"
 "Dve trabuki in škatlico egiptovskih . . ."

"Drobiž prosim . . . tisoč šillingov mi menjajte . . . pet sto dolarjev . . . dva tisoč peteset . . ."
 Naša gospodična je knjižila, menjavala, telefonirala in žigosala. Okrog nje je bil vrvež; vse je tekalo sem in tja. Kadar je le utegnila, je prebirala kakšen poceni roman, zakaj globljega branja pač ni mogla prebaviti med delom.
 Mednarodni gostje so prihajali in odhajali, ne da bi bili sploh opazili, da sedi tam sredi velikega predsobja v lepi stekleni kletki gospodična Sissy. Menjavali so se dolgi sloki Angleži, bakrenorjavi Azijci, oljčnorjavi Južni Američani in svetlordeči Yankeji. S časom se je gospodična Sissy vsemu temu mogla privadila, da že sama nikogar več opazila ni, niti tistih ne, ki so k njej prihajali. Videla je samo njihove roke, prstane na ozkih ali rejnih prstih, debele listnice; gostje pa spet niso videli ničesar drugega kakor registrirno blagajno in majhno gumasto blazinico, na katero je metala drobiž.
 Nekega dne se je gospodična Sissy zmotila. Vrnila je neki Američanki sto šillingov premalo. Dama je denar spravila v torbico, ne da bi ga bila preštejala. Gospodična Sissy je pogrešek takoj opazila, vendar dame

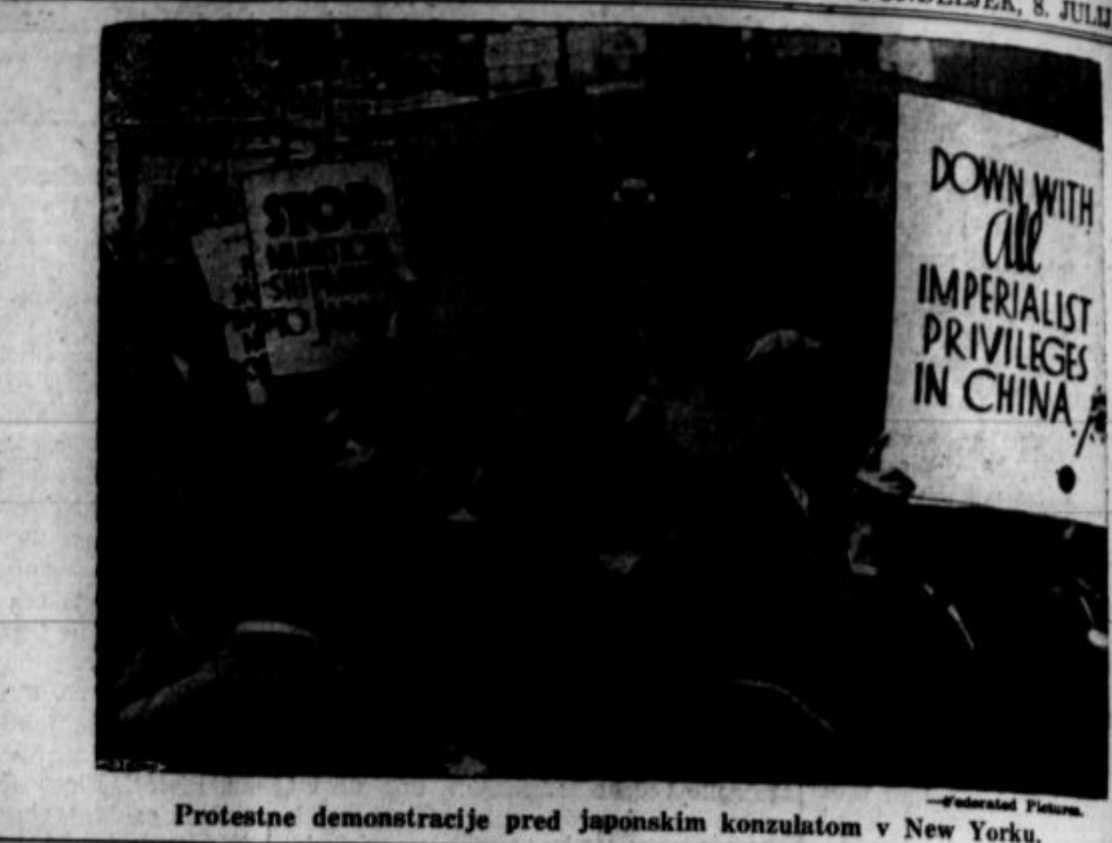
ni bilo nikjer več. Zvečer ko je sklenila blagajno, je odnesla Mrs. Smithsonovi denar nazaj. Američanka se je začudila in se deklici prav prisrečno zahvalila. Dejala ji je:
 "Všeč bi mi bilo, če pridete k meni v sobo na čaj."
 "Prav rada," je odgovorila Sissy. "Saj me tako nihče ne pričakuje."
 Američanka ni bila več mlada, a z njenega obraza je sijala brezmejna dobrotta. Povabila je deklico, naj sede na udoben stol, sama ji je pa sedla nasproti:
 "Nekdo nas zmeraj pričakuje . . ." je dejala.
 Gospodična Sissy je zavzdihnila in nejeverno zamajala z glavjo, toda Američanka je hitro dokončala svojo misel:
 "Prav gotovo, gospodična. Menda ne odprete oči dovolj . . . Morda ste a svojo domišljijo preskopi . . . Vaška misel, najsihbo slaba ali dobra, se vrača; vrne se slaba ali dobra. Nikoli ne lanjemo drugega, kakor to kar smo sejali. Povejte mi, gospodična, česa si prav za prav želite?"
 "Nerodno mi je, gospa, o tem govoriti," je odvrnila Sissy zmedenno. "Razkošje, ki me tu obdaja, me dolgočasni. Hotela bi moža, hotela bi imeti hišo, rada bi sprejemala goste in se vozila v avtomobilu . . ."

"Nu, ali ste sploh že kdaj kaj poskusili, da se vam to posreči?"
 "Ničesar!"
 "Zaupala vam bom veliko skrivnost. Kadar se smejite, draga gospodična, so vaše oči mnogo večje in ves obraz vam sije. Zmerom bi se morali smejati, zmerom bi morali biti dobre volje. Če vas kaj ujezi, odženite grdo misel; pri lepih stvarih se pa ustavljajte. Zadovoljnost je kakor lučka, ki jo prižgete. Vse okoli vas postane svetlo, verjemite mi, otrok moj. V tem je ključ, v tem je skrivnost. Nihče ni grd, kdor se smeje."
 Takojo drugo jutro je gospodična Sissy ubogaja Američanko. Počasi ko led spomladi. Vse je postalo boljše in lepše. Vrtar ni več godel v svojo brado, postrežniki dvigala niso več dremali, tekači niso bili več tako razposajeni. Plačilni natakar ni bil več tako trd in okoren kakor njegova srajca pri fraku. Zgodilo se je celo, da mu je zaigral na obrazu lahen smehljaj in da so se mu utrnili prijazni bleski v očeh.
 Hotélski gostje so se s časom privadili na novo lice gospodične Sissy. Prosil so jo za marsikatero uslugo, česar dotlej niso nikoli storili, in osebje ji je v prostih urah zaupalo marsikatero skrivnost.
 Moške nič bolj ne privlačuje kakor prijazen ženski nasmeh. Vsi ki so videli gospodično Sissy, kako se smeje, so čutili neko toploto, kakor bi solnce posijalo.

Prihodnjo zimo se je vrnila Mrs. Smithson. Ogledala si je radovedno mlado dekletce v stekleni kletki in ji čestitala.
 "V New Yorku mi je neki star prijatelj pripovedoval . . ."
 "Gospodična Sissy je zardela: "Nemara mister Barklay? Že pet tednov ga nisem videla."
 Mrs. Smithson se je nasmehnila:
 "Barklay je pravi original . . . Nikoli ni imel namena ženiti se, zakaj dejal je, da je trgovina najboljša žena. Toda Barklay v zadnjem času zanemarljivo kupčije; od kar je namreč zaljubljen v neko mlado blagajničarko . . ."
 Gospodična Sissy je zardela tja do ušes.
 "Vzeti vas hoče za ženo, in precej, sicer ne pride nikoli več v Evropo . . ."
 Toliko da ji ni zastal utrip srca:
 "Saj je vendar . . ." je dahnila Sissy. "Saj je Barklay vendar milijonar."
 "Prava reč," jo je zavrnila Američanka, "tistih njegovih piškavih deset milijonov! . . ."
 "Nikoli nisem niti sanjala o tem; še zdaj ne morem verjeti, da bi me res hotel za ženo."
 "Saj ne bo vas, vaš ljubezni v nasmeh bo. Meni je naročil, da naj se pomenim z vami. Torej da ali ne?"
 Gospodična Sissy je dehnila: "Da!"
 "V redu. Zdaj mi pa prosim naročite šampanjec v sobo številko 38 in mi dajte blanket za brzojavko."

Izkupil jo je Dunajski satirik Saphir je s svojo strupenostjo skoraj vsakogar ugnal. Nekoč jo je pa vendarle izkupil. Stvar se je zgodila takole:
 V družbi je nekdo vprašal: "Kaj je ljubezen (nemško Liebe)?"
 Saphir za odgovor ni bil v zadregi.
 "Ce si prav razlagate posamezne črke te besede, morate priti do spoznanja: Lange Irungen eines betrogenen Esels (dolge blodnje prevaranega osla)."
 Zbrane dame so se seveda ogorčile, le ena je bila tako prisibna, da je satirika duhovito zavrnila:
 "Izvolite svoj sistem preizkusiti še od zadoj: Eselhafte Bemerkung ei nes impertinenten Luemmeis (oslovska pripomba nesramnega bedaka)."

Ali ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete ali sorodniku v domovino? Je svojcem v domovino.

Protestne demonstracije pred japonskim konzulatom v New Yorku.

Praktičen človek

Avto je prispel pome ob petih jutraj. Čakal sem že pol ure prej pri vežnih vratih, primerno opremljen s popotno lutko, strašninimi očali in velikim kovčgom.
 Potem smo se odpeljali še po Frederica, ki je imel na glavi nekakšen mornariški klobuk, na obrazu pa nekakšno usnjeno krinko. Položil je k moji prtljaji svojo popotno torbo.
 Potem smo krenili k Gedeonu, ki pa ni stal pred vrati. Morali smo zbuditi njegovega hišnika, da ga je poklical k hišnemu telefonu.
 Pomislite, da je včeraj odločno zahteval, naj se čim bolj požurimo. Zdaj je nas pa mirno pustil čakati dvajset minut. Seveda, ko je prišel doli, je nas pa nahnul in še kako, češ, da je bil že davno pred našim prihodom pripravljen, da je nas čakal najprej pri oknu in ko nas ni mogel pričakati, je šel malo zadremat v sobo; zanašal se je na to, da ga bo šofer zbudil s hupo. Toda šofer ni hupal . . .
 — Kaj poveš? Šofer je vendar hupal pod oknom najmanj desetkrat!
 — Potem takem se pa tvoja hupa ne sliši.
 Lahko si mislite, da se ni več ustavil v svojem laganju. V resnici je pa lepo sladko spal eno uro delj nego mi v prijetnem upanju, da bo imel še dovolj časa za vstajanje, ko nas zaslisi. Bilo je najpametneje pustiti ga, naj govori.
 Ko se je udobno zleknil kraj šoferja, sem opazil, da nima s seboj popotne torbe.
 — No . . . kje pa imaš torbo? Ali si jo pustil zgoraj?
 Skomignil je z rameni.
 — Čemu bi vlačil s seboj nepotrebno robo? — je dejal čez nekaj časa. — Vse, kar potrebujem, imam pri sebi . . . Vi, ljudje, je božji, ne znate potovati . . . Posodi mi raje cigareto . . .
 — Pa menda vendar ne namestite kaditi v vagonu. Dim bi nam spuščal v oči.
 — Nič ne skrbi.
 — Kaj? To naj bi me nič ne brigalo?
 — Da, vidi, da kadim samo med potjo iz Pariza. Zapri vrata. In daj mi vžigalice . . . Posodi mi tudi svoja očala, ker sem izpostavljen prvemu pritisku vetra.
 Avtomobil je švignil mimo slavoloka zmage in zavozil v Boulognski gozd.
 Do Versaillesa smo se peljali mirno. Čim smo pa bili na poti proti Rambouilletu, je naš začelo posteno tresti. Pri tem je pa ta neznosni Gedeon kadil kakor Turek.
 — Prijatelj, — sem mu dejal. — Ti si nezosen. Malo je manjkalo, da mi nisi stresel cigaretnega pepela v oko. Nehaj že vendar kaditi ali pa mi vrni moja očala.
 — Kaj še, fant moj, obdržim jih. Da pa ne boš godrnjal, vžem cigareto proč. Samo trikrat ali štirikrat še potegnem.
 — Ne razumem, Gedeon, kako moreš kaditi v avtomobilu. Kakšen užitek imaš pri tem?
 — Jaz pa razumem to.
 — Moral bi bil vzeti vsaj pipo s pokrovčkom.
 — Ali jo imaš?
 — Da. Imam jo pri sebi. Toda baš take prodajajo v Chartres . . .
 — No, dobro, posodi mi svojo. V Chartres ti pa kupim drugo.

Ko smo prispeli v Chartres, seveda ni niti omenil svoje obljube, da mi bo kupil pipo. Gedeon je odločno izjavil, naj nadaljujemo pot brez počitka, češ, da je treba nadomestiti čas, ki smo ga bili izgubili s čakanjem pri odhodu iz Pariza.
 Vendar smo se pa morali ustaviti v neki vasi, ker je nam bila počila pnevmatika. Gedeon je naju prosil, naj mu posodi dva petdesetaka, češ, da nima drobiža. Potem je za potreboval še znamke. Imel sem pri sebi manjšo zbirko znamk za vsakdanjo rabo. Vzel je iz nje, kar je rabil za razglednice. Druge je pa obdržal za vsak slučaj, če bi hotel še komu pisati. In spravil je moj album svežih znamk v žep.
 K večerji smo se ustavili v Angers, kjer smo hoteli tudi prenočiti. Najeli smo v hotelu tri lepe sobe. Gedeon si je izbral srednjo z okni na trg.
 — Draga otroka, — je dejal, — vso pot sem neudobno sedel spredaj. K večerji ne morem, dokler si pošteno ne očistim nosu, ušes in oči . . . Kdo mi posodi malo kolinske vode?
 Imela sva za svojo potrebo vsak svojo stekleničico kolinske vode. Poduhal je obe in si izbral najboljšo.
 Čez deset minut je prišel v mojo sobo.
 — Ali imaš novo zobno ščetko, prijatelj? — me je vprašal.
 — Imam jo, samo malo obrabljena je.
 — Kaj? — je vzklilni ogorčeno. — Ti si ne moreš kupiti nove zobne ščetke?
 In odhitel je v Friedericovo sobo. Kmalu se je zmagoslavno vrnil, držeč v roki novo, krasno zobno ščetko.
 — Vidiš, Frederic ni tak kakor ti.
 — Mar ne bo rabil svoje zobne ščetke?
 — Kaj ti pa pride na misel? Vidva sta sedela zadaj. Vama veter prahu ni zanašal v obraz. Veš, prijatelj, jaz s toaletno bom tako kmalu pri kraju; zelo bi ti bil hvaležen, če bi stopil v jedilnico in naročil, naj mi prinesejo prizgizek.
 S Fredericom sva odšla v jedilnico. Sedla sva za mizo, trpežljivo čakala na Frederic.
 — Ta fant je pa res . . . je dejal Frederic. — Mojo zobno ščetko, moja . . . za obleko in moj glavnik bi bil imel še zobno pastičke in pilico za nohte. merjal me je, d niman voska za nohte.
 — Rad bi vedel, kje imate zervno perilo. Pa menda ne misli potovati teden-isti srajci, spodnjih hlač in nogavicah? Zdi se, da tudi ne srajce nima.
 — Morda jo bo pa med kupil. Poznam ljudi, ki jo tako.
 — Jaz pa poznam Gedeon si s takimi rečmi ne beli Najraje kupuje zastoj.
 — Kako pa dela to?
 — Vprašala sta ga, ko je k večerji.
 Namestu odgovora se je nasmehnil, potresel z leve roki rokav sukniča in od prsti zapestje.
 — Imam štiri zelo tenke ce, drugo na drugi, — je njeval. — Vsak dan sleden dnjo srajco tako, da mi o jo postopno tri, potem dokončno samo ena srajca. tem bolj razumljivo, ker začetku pomladi in je od dne topleje. Kar se tiče vic, jih imam več parov pih . . . za rezervu.
 — To je zelo duhovito, povej mi, kam boš spravil zano perilo?
 — Umazano perilo? Na žim ga . . . saj ni važno, kaj recimo v vajine kovčge, vse to brez pomena. Povej raje, kaj sta naročila za večerjo.

SLOVENSKA NARODNA PORN JEDNOTA
 izdaja svoje publikacije posebno list Prosveto za katero potrebno agitacijo društva in članstva in za gando svojih idej. Nihče ne za propagando drugih pornih organizacij. Vsak organizacija ima običajno glasilo. Torej agitatorični in naznanila drugih podobnih organizacij in njih društva se ne pošiljajo listu Prosveto.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Prosveto, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto štete eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine ki eni naročnik Prosveto stane za vse enako, za člana ali nečlane \$6.00 za eno leto nino. Ker pa člani že plačajo pri assessmentu \$1.20 za tednik, se član štete k naročniku. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list prosveto za S. N. P. J. List Prosveto je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini ki bi rad čital list vsak dan. Cena listu Prosveto je:

Za Zdrž. države in Kanado \$6.00	Za Cicero in Chicago je . . .
1 tednik in 4.80	1 tednik in
2 tednika in 3.60	2 tednika in
3 tednike in 2.40	3 tednike in
4 tednike in 1.20	4 tednike in
5 tednikov in nič	5 tednikov in
	Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Order v plenu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.
 Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročila na list Prosveto, to takoj naznaniti upravnštvu lista, in obenem doplačati vsoto listu Prosveto. Ako tega ne store, tedaj mora upravništvo datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
 Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$
 1) Ime Čl. družine
 Naslov
 Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledenčih članov družine:
 2) Čl. družine
 3) Čl. družine
 4) Čl. družine
 5) Čl. družine
 Mesto Država
 Nov naročnik Star naročnik

